

Bordāns: Tieslietu audits - pagrieziena punkts noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā

Publicēts: 11.01.2021.

[Informācija preseī](#)

[Jaunami](#)

Ik gadu valsts budžetam garām aizslīd miljoniem, miljardiem eiro, kurus aprij nekompetence, ēnu ekonomika un korupcija. Tas ietekmē ārvalstu investoru uzticību un attiecīgi valsts ekonomisko attīstību. Tā tiek pensionāriem nozagta pensija, policistiem un skolotājiem – alga.

Tieši tāpēc pirms diviem gadiem, stājoties amatā, tieslietu ministrs Jānis Bordāns pieteica tieslietu auditu.

Veiktā audita jeb revīzijas ietvaros Valsts kontrole, sadarbībā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas ekspertiem (*Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD*), veikusi pētījumu par prokuratūras darba organizāciju un tās vietu valsts institucionālajā sistēmā, noskaidrojusi un izvērtējusi faktorus, kas kavē ekonomisko un finanšu noziegumu efektīvu izmeklēšanu un iztiesāšanu, sniegusi nozīmīgus ieteikumus e-lietas ieviešanas procesa uzlabošanai.

Valsts kontrole savā revīzijā mums atgādina, ka spēja atbilstoši starptautiski atzītiem principiem izmeklēt un atklāt noziedzīgus nodarījumus un saukt pie atbildības vainīgās personas ir ne tikai viens no tiesisku valsti raksturojošiem aspektiem, tas ir būtisks valsts drošības pamatnosacījums.

Valsts kontroles ieteikumi būtiski palīdzēs novērst trūkumus ne vien ekonomisko noziegumu izmeklēšanā un iztiesāšanā, bet arī attiecībā uz visu pārējo noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu un iztiesāšanu, piemēram, koruptīviem noziedzīgiem nodarījumiem.

Pateicoties tam, ka pagājušā gada vidū tika iecelts jauns ģenerālprokurors, audita jeb revīzijas darbs pirmo reizi Latvijas vēsturē noticis sadarbībā nevis pretdarbībā ar prokuratūru. Tāpēc ir iegūts unikāls materiāls, kas turpmāk ģenerālprokuroram un tieslietu

politikas veidotājiem palīdzēs īstenot nepieciešamās pārmaiņas un reformas prokuratūras darba organizācijā, nodrošinot sekmīgu prokuratūras attīstību un modernizāciju.

Vienlaikus arī Tieslietu ministrija šo laiku neturēja rokas klēpī, gaidīdama ekspertu ieteikumus. Notika pastāvīgs darbs pašā ministrijā, identificējot problēmas un veicot nepieciešamās izmaiņas gan Prokuratūras likumā, gan Kriminālprocesa likumā un Krimināllikumā.

Ministru prezidenta biedrs, tieslietu ministrs Jānis Bordāns: "Latvijas tieslietu sistēma, Latvijas iedzīvotāji un ārvalstu investori ir ieinteresēti, lai prokuratūrā notiek vajadzīgās pārmaiņas un varu teikt, ka jaunais ģenerālprokurors Juris Stukāns savas darbības pirmajā pusgadā ir pierādījis, ka viņa vadībā tās notiek un notiks. Sniegšu ģenerālprokuroram visu nepieciešamo atbalstu, un sekošu, lai Tieslietu ministrija savas kompetences ietvaros sekmē progresu prokuratūras darbā."

Nozares turpmākajā darbā ir jānodrošina, lai katrs Valsts kontroles un OECD ekspertu ieteikums tiek pienācīgi izvērtēts un ieviests. Ja kāds pasākums nav īstenojams, tad pretī no atbildīgās iestādes būs nepieciešama pamatota argumentācija par to, kas liedz vai nepieļauj pasākumu īstenot.

"Valsts apsūdzību zemā kvalitāte, vienotas izpratnes un zināšanu trūkums dažādos fundamentālos krimināltiesību un kriminālprocesa jautājumos būtiski ietekmē ne vien izmeklēšanas un tiesvedības efektivitāti un ilgumu, bet arī lietas iznākumu. Vēl vairāk – tas ietekmē sabiedrības ticību taisnīgumam. Katrs nekompetences gadījums, katra negatīvā pieredze saskarsmē ar tiesībsardzības iestādēm vairo sabiedrības neuzticību tiesu varai un valsts pārvaldei kopumā. Tāpēc ir nepieciešama ilgtspējīga un apmācības sistēmā ietverta pastāvīga tiesībsardzības iestāžu darbinieku kvalifikācijas celšana – ir jāizveido tiesnešu un prokuroru akadēmija, jo personāla kvalifikācijas jautājums ir atzīts par prioritāru un neatliekam. Tam viennozīmīgi piekrīt arī ģenerālprokurors," uzsver J.Bordāns.

Tieslietu akadēmijas izveide palīdzēs novērst daudzus no Valsts kontroles un OECD ekspertu konstatētajiem noziegumu izmeklēšanu un iztiesāšanu kavējošiem faktoriem. Savukārt kriminālprocesuālā regulējuma pilnveides iespējas ir bezgalīgas, jo tiesību zinātne nepārtraukti attīstās. Fakts, ka iepriekšējā gadā Saeima pieņēmusi apjomīgus un būtiskus likumu grozījumus, kas vērsti uz izmeklēšanas un iztiesāšanas efektivitātes celšanu, nevar būt iemesls, lai likumu jaunrade šai jomā apstātos.

<https://www.tm.gov.lv/lv/jaunums/bordans-tieslietu-audits-pagrieziena-punkts-noziedzigu-nodarījumu-izmeklesana>